

EL DIETARI DE JORDI LLAVINA

La vida secreta de Ricard Garcia i, sobretot, de les seves paraules

Casanovas. Sentiments contradictoris: diumenge a les set faig cua a cal Bolet per assistir a la segona funció vilafraquina de *La ruïna*, de Jordi Casanovas (m'enorgulleixo d'haver estat professor seu a l'institut). Llavors surt una noia de la companyia i ens diu que s'han acabat les entrades, que hem fet salat. En tenia moltes ganes, de veure aquesta obra. Però alhora estic content de saber que ja no hi ha butaca, per avui. Que el ple és total, en definitiva.

Entre el Jordi Casanovas i la Daniela Feixas, autors, i el Ferran Carvajal, la Mia Esteve, el Toni Regueiro i el Rubén Ametller, actors i actriu (entre altres), el teatre probablement és la disciplina artística més ben representada al Penedès. Teatre de qualitat, ni sentimentaloides, ni específicament penedesenc, ni festamajorenc.

Les comes d'Steffi Graf. Potser és la imminència de l'estiu, tot i que, més que no pas imminència, hem tingut uns dies d'autèntica presència estival. He tornat a escoltar un disc admirable de Vincent Delerm, el fill de Philippe, l'escriptor: *Les piqûres d'araignée* (Opendisc).

La meua favorita és l'última. Es titula "Les jambes de Steffi Graf". Es tracta d'un valset de sentit una mica el·líptic, d'una deliciosa cançó d'amor perdut: "j'ai laissé s'envoler / les robes longues les étés / les écharpes en hiver / les jambes d'heike dreschler". Tres quartetes més un díctic final. Quartetes i díctic acaben amb una referència a les comes de dues tennistes i de dues atletes: a part de les dues citades, també hi surten les comes de Merlene Ottey i de Gabriella Sabatini —que Delerm, francès com és, fa rimar amb "parties": "je sais pas où sont parties / les jambes de sabatini".

La cançó estrella, però, deu ser la penúltima: "Favourite song". Mig en anglès, mig en francès, Delerm fa la part anglesa i el diví Neil Hannon (*The Divine Comedy*) s'atreuix amb la part francesa. I val a dir que, per ser anglès, pronuncia prou bé l'idioma de Bonnefoy. Amb la seva manera histriònica de cantar, Hannon diu "oh mon amour / je t'aime toujours"... Val molt la pena, què cony (de Sabatini o en general).

De secreta vida. Això que vull explicar, s'ha d'explicar a poc a poc.

Fa molts anys que conec l'hortonenc Ricard Garcia, però mai hem tingut una amistat gaire forta. Ens coneixíem, certament, perquè en aquesta comarca es coneix tothom. Sabíem l'un de l'altre, esclar. Però no hem tingut una relació diguem-ne continuada, ni un contacte sovintejat.

Per mi va ser una gran alegria saber que el Ricard havia publicat un llibre de poemes, el seu primer llibre: *Els contorns del xiprer*. Ja en vaig parlar en un dels lliuraments inicials d'aquest dietari. Vam presentar el llibre a l'Odíssea. Tot i que era la seva opera prima, saltava a la vista que allà dins, enredat entre arrels i branques del xiprer, hi havia molta fusta —o molta pasta— de poeta. Un bon poeta: que vol dir un observador sagaç de la realitat, que sap traduir en paraules emocions i imatges.

La publicació del seu segon llibre, *De secreta vida*, ha coincidit gairebé amb la del primer. Però a banda que aquest segon encara és més bo, perquè és un gran llibre, la diferència essencial està en l'editorial: el "xiprer" va sortir en una edició marca no t'hi fixis, subvencionada (i tot seguit enterrada) per l'Ajuntament de Sallent. Aquest segon apareix a Tres i Quatre, que és, per entendre'ns una editorial normal, seriosa, que distribueix d'una manera professional els seus productes (hi podríem apuntar algunes objeccions, però ara no cal: vegeu, per a això, el bloc de Joan Carles Girbés, "Tirant al cap"). Aquesta minúcia paralitèria, doncs, té una enorme importància: *De secreta vida*, tot i ser el segon llibre de Garcia, per a molts lectors serà el primer. L'altre desapareixerà del mapa, fins que el poeta no l'inclogui en un volum d'obra completa. Avui ens centrarem en *De secreta vida*, que és un llibre que té una primera virtut aparent: acompanya molt. Probablement perquè l'autor hi ha començat donant una certa estructura de dietari, seguint l'ordre cronològic dels mesos i les estacions (parlo, ara, de la primera part).

Terrassa. El cap de setmana va fer sol i jo em vaig estirar a prendre'l a la meua terrassa cara nord-oest.

Vaig desplegar, per primer cop aquesta temporada, el meu para-sol. Potser hauria de fer el tractament amb oli de llinosa a la taula de teca i les cadires. Això ho vaig pensar a tres quarts de dotze menys un minut del diumenge. A tres quarts, ja me n'havia desentès.

Se m'ha mort un petit xiprer que tenia plantat en una

torreta grossa. La tuia i el ginebró, en canvi, aviat faran un any de vida. Les clavellines que va plantar la meua Carmesina, estaven una mica ensopides, però avui mateix, dilluns al migdia, l'Helena ha tallat les que estaven seques i les ha arreglat i regat bé —amb la precaució que demana l'estalvi d'aigua, quedi entès—. També fa molt de goig la jardineria de les herbes aromàtiques: oh espígol, oh romaní.

Diumenge em vaig estirar amb poca roba a la terrassa, amb la intenció de bronzear-me una mica. Vaig enganxar la saragata de les campanades de tres quarts de dotze del migdia. Tot seguit vam anar, els meus fills i jo, a la Casa Museu Vil·la Pau Casals —si no en registro bé el nom, ho sento—. Als nens els va encantar per diversos motius: per la carabasseta (que va ser el primer instrument de corda que va tocar l'il·lustre músic, fet per ell mateix); per l'esplèndida ubicació de la casa, amb aquell finestral obert al Mediterrani; per la interpretació que fa el mestre d'una de les suites bachianes, a començaments dels cinquanta, a Sant Miquel de Cuixà, que es pot veure i sentir gràcies a una filmació; i, sobretot, per les paraules de l'any 1971 a les Nacions Unides: "I am a Catalan"...

Això és el que vam fer el diumenge passat.

Però abans d'arribar-nos al Vendrell, vaig tenir la sensació que en aquesta casa (la meua) hi sóc tan feliç, i diria que els meus fills també ho són, perquè s'adapta molt bé a les

"Ja no veiem Steffi Graf, però ens recordem de les seves comes i del seu drive"

"Ja no veiem Joan Vinyoli, però sabem -perquè els necessitem- dels seus poemes"

estacions. És casa d'hivern, ben orientada: no hi fa fred, com en les cases que odiava Gabriel Ferrater. És, encara més, la meua casa d'estiu: només obrint el para-sol, un té la sensació que ja ha arribat al xaletet.

Per tant, aquests dies he aterrat, sense maletes, a la meua segona residència, per quedar-m'hi fins a finals de setembre. No sabeu la tranquil·litat i la pau que dóna saber que la segona residència et coincideix amb la primera, i que no has de començar a regirar calaixos ni tota la pesca.

Jeremiah Wright. Crec que no s'ha insistit prou en un valor molt interessant de la figura d'Obama.

El líder demòcrata no ha traït aquest capellà revés que el va casar, que va donar la primera comunió a les seves filles i que, finalment, sembla haver fixat pel seu més acèrrim enemic (no sé si banda McCain o banda Hillary) per arruinar-li la campanya. Wright em fa el mateix efecte que aquell pervers personatge de dibuixos animats que, xerrac en mà, va serrant un cercle en la passarel·la de fusta penjada damunt d'un cingle on s'està dret el seu rival.

Obama, però, ha fet mans i mànigues primer per no desacreditar-lo del tot. Però, quan no hi havia més pebrots que desacreditar-lo per les barbaritats que escopia, no l'ha traït. Aquesta fidelitat *malgré tout* em sembla que diu molt de la qualitat moral de Barack Obama. Però pot ser que m'equivoqui de mig a mig, *left to wright*...

Cabana. Li he dit a la meua filla que ocuparem la terrassa que no fem servir tant (la que dóna al carrer de les Banyes) amb una caseta de fusta. Alguna cosa així com una cabana.

La Roser Capdevila en va plantar una, ara fa uns quants anys, en la terrassa de casa seva, al passeig de sant Gervasi de Barcelona. I a mi m'ha quedat gravada la imatge d'aquella caseta de fusta, de proporcions considerables (un petit

estudi), enmig d'una vivenda còmoda i agradable.

(El poema preferit de mon pare, per cert —que l'home es va fer emmarcar fa un futral d'anys—, és un que està escrit en francès i que es titula "Le bonheur de ce monde". He de pensar a fer una recerca internàutica per saber finalment de qui és aquell poema tan conegut a casa meua, vull dir a casa dels meus pares. Segona part: pare, que sàpigues que acabo de descobrir (gràcies al google) de qui és aquest sonet que tota la vida hem llegit però que no en sabíem l'autor: Christophe Plantin (1514-1589): *Le-voilà!*).

Per mi una casa és còmoda quan: 1. t'ofereix diversos punts bons per llegir-hi; i 2. presenta diversos llocs amb possibilitats de crear-hi una mena de privacitat paral·lela.

Amb la cabana o caseta de fusta, si al cap i l'últim en comprem una, no busco sinó això: que els meus fills disposin, més enllà de les seves habitacions respectives, d'un nou lloc d'intimitat. El cobert dels Set Secrets, com si diguéssim. L'atàvic desig de cabana, tan infantil, tan aventurer.

Paton. El Soler, per descomptat. El nostre cantautor.

Resulta que el Paton m'ha fet molt feliç perquè —són paraules seves— s'ha entusiasmat amb uns quants poemes meus, i ara hi està posant música. L'àlbum —i espero no revelar res que no hagi de revelar— contindrà poemes de cinc autors: quatre de molt bons i jo. És curiós: el Paton ha trobat el valset que s'amaga darrere un poema; per a un altre, hi ha posat uns acords de rock. I ha restaurat, per a un tercer, una mena de ritme amagat que el poema devia tenir i que l'assimila a una havanera.

Quan un músic fa servir versos d'altri, hi troba pulsions que tu ni sospitaves que poguessin existir.

La mà d'un home. Un dels poemes que he repetit més vegades, sempre que en tinc ocasió, és un de Vinyoli que es titula "Dies al camp" i que acaba rememorant, a partir del pretext d'unes eines del camp que ja ningú utilitza —unes eines rovellades, inútils—, l'antiga força de la mà de l'home".

A mesura que anava llegint el llibre, magnífic, del Ricard Garcia, anava pensant: m'agrada tant perquè és una obra que, com he dit més amunt, acompanya. Perquè revela la força de la mà de l'home. D'un home en particular —que poden ser tots els homes—. Aquest, però, és un home serè, que posa paraules a les coses.

Pensava tot això, i arribo a aquest vers: "El més bell que hi ha en un home són les mans d'un home". És a dir, el més bell que tenim són les mans: les nostres mans a través de les quals veiem, sentim, les mans de tots els homes que ens han precedit.

Aquestes mans del poeta ens acompanyen a través d'una lectura enriquidora. "Lontano lontano/ come un cieco / m'hanno portato per mano", que diria Ungaretti ("Lluny, lluny, com un cec m'han dut de la mà").

L'aviador. Dissabte passat, al *Babelia*, vaig llegir una història commovedora. La va viure un poeta portuguès, Ivo Machado, a mitjans dels vuitanta.

Resulta que en aquella època Machado treballava com a controlador de vols a les Açores. I un dia li va tocar una feina molt dura: parlar amb el pilot que s'encarregava de dur un bombarder de la Segona Gran Guerra (una peça de col·leccionista) d'Europa a Amèrica del Nord. El pilot n'havia perdut el control i, al cap de poc, acabaria estavellant-se en l'oceà.

El poeta va ser l'últim que va parlar, doncs, amb el pilot de l'avió sinistrada (quina paraula més sinistra, aquesta: *sinistrada!*).

El cas és que l'home ho va fer. I que les últimes paraules que va rebre l'òida esglaiada del pilot van ser paraules de poemes. En anglès. La poesia va acompanyar l'últim viatge del pilot. Els versos de Ricard Garcia m'acompanyen en el viatge d'aquests últims dies —que espero que no sigui un viatge final—: "la cuereta i la cotxa fumada i el tallarol treballen de valent mentre se sent cantar, encara, una mallerenga" (des que vaig treballar en l'edició crítica de la poesia de Sagarra que no veia impresos aquests bells noms de belles criatures de l'aire). El poema que dic acaba amb un vers esclatant: "Covem l'esperança". Alta poesia. Jo covo, ja, l'esperança que el tercer llibre del Ricard no es faci esperar gaire. Si més no, que no es faci esperar tant com el primer i el segon.